

(Dansk)

Hvor menneskerettighederne begynder--
en
Personlig Håndbog
om
Menneskerettigheder på dansk

Oversat af Tanja Karsen

Introduceret ved the 3rd World Congress on Adult Guardianship
30. Maj 2014, Arlington, Virginia, USA

En fælles udgivelse af

Guardianship Association of New Jersey, Inc. (GANJI)
og
New Concepts for Living (NCFL)

Editor-in-Chief Joan Kakascik, Ed. D.
Associate Editor Simon Azavedo, MSW, LCSW, CCBT, DAPA
Assistant Editor Rachel Shemesh, MA, CCBT
Assistant Editor Diana Germano Reinkraut, MSW

Fra

*Where Human Rights Begin—Human Rights and Guardianship for Individuals with Developmental
Disabilities—In Plain Language*

© Guardianship Association of New Jersey, Inc

November 2012

ISBN Number 978-1-4675-4582-2.

Document may be copied and distributed without charge so long as GANJI is given credit as proponent

The Guardianship Association of New Jersey, Inc. (GANJI) er en “not-for-profit” organisation af fagfolk, familier, and individuelle som har forpligtet sig som værger and andre surrogat beslutningstagere i styrkelsen af livet for personer, der har behov for assistance. Vores mission er at være en ressource for vogtere og fortalere, herunder familier, fagfolk og berørte personer, der er involveret i livet for personer med behov for hjælp. Organisationen giver undervisning og et henvisningsnetværk og fremmer etiske standarder for praksis.

www.ganji.org

New Concepts for Living (NCFL) er en non-profit organisation, der henvender sig til mennesker med handicap og deres familier. Inspireret af visionen om familier og mennesker med udviklingsmæssige handicap NCFL giver mulighed for at realisere deres drømme og nå deres individuelle potentiale gennem kvalitetsprogrammer og tjenester, der omfatter boliger, erhvervs- og dagsprogram uddannelse, rekreation, fortalervirksomhed og familie uddannelse og support .

www.ncfl.net

Eksemplarer af menneskerettighederbogen og USB er tilgængelige for køb fra Ganji og NCFLs hjemmesider.

De ikke-engelsksprogede eksemplarer er tilgængelige uden ekstra omkostninger ved at downloade fra:

GANJI www.ganji.org

NCFL www.ncfl.net

International Guardianship Network (IGN): International Resource Library
info@nationalguardianshipnetwork.org

- **Indledning**
-
- **Lær om menneskerettigheder og nogle eksempler på ansvar for at hjælpe dig med at øve dine rettigheder.**
-
- **Læs om dine rettigheder og prøv ansvar eller have en anden læse dem til dig.**
-
- **Skab din egen Menneskerettighederbog ved at placere dit billede og dine kommentarer om den tomme plads ved hver rettigheder erklæring.**
-
- **Dine rettigheder omfatter:**
-
- **Personlige rettigheder**
- **Boform**
- **Sundhedspleje**
- **Arbejde og Rehabilitering**
- **Sikkert miljø**
-
-

Indholdsfortegnelse

Del 1: Oversigt over rettigheder og ansvarseksempler

Del 2: Opgørelser af 26 rettigheder til personlige billeder og personlige kommentarer

Del 3: Sammenligning af juridiske vedtægter (eksempler), erklæringer og standarder

Del 1: OVERSIGT OVER RETTIGHEDER OG ANSVARSEKSEMPLER

	PERSONLIGE RETTIGHEDER	
1. RESPEKT	<p>Rettigheder:</p> <p>At blive respekteret som en person med rettigheder og ansvar</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At tale og opføre sig pænt til/overfor andre, vær mod dem som du gerne vil have at andre er mod dig</p> <p>At fortælle din familie, værge, sagsbehandler eller personale, hvis nogen slår, driller eller råber ad dig.</p> <p>At respektere andre ved ikke at slå, drille, eller råbe ad dem</p>
2. ADVOKERE FOR DIG SELV	<p>Rettigheder:</p> <p>Til at advokere for dig selv</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At lære om dine rettigheder og pligter</p> <p>At tale for dig selv</p> <p>For at få hjælp, når du har brug for det</p> <p>At mødes med Menneskerettighedsudvalget når det er nødvendigt</p>
3. RELIGION	<p>Rettigheder:</p> <p>Til frit at vælge om du vil/ikke vil gå i kirke, synagoge, moské, o.lign.</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At lære om og til at følge din religion, hvis du vælger at gøre det</p> <p>At respektere andres religion</p> <p>At respektere dem, der ikke praktiserer en religion</p>

<p>4.</p> <p>STEMME- RETTIGHEDER</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>Ret til at stemme hvis du har lyst</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>For at stemme den måde du ønsker at stemme på møder, i organisationer, og ved valg nationale, statslige og samfund</p> <p>At respektere dem, der ikke stemmer den måde, du kan stemme, eller som vælger ikke at stemme</p>
<p>5.</p> <p>VÆRGE</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At have en begrænset eller generel værge, hvis du har brug for en</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At tale med din værge, agent eller fortaler, hvad du tænker på, hvad du vil, eller hvad du har brug for</p> <p>At bede dommeren om at vende din værgemål</p> <p>At udpege en person, som du har tillid til at være din fuldmagt</p>
<p>BOFORM</p>		
<p>6.</p> <p>SERVICE</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At få udført tjenester, som du har brug for, såsom et sikkert og rent sted at bo</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At følge sikkerhedsreglerne</p> <p>At tage sig af dit hjem</p>
<p>7.</p> <p>PERSONLIGE EGENDELE</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At have egne penge, tøj og personlige ejendele opbevaret sikkert</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At passe godt på dine ting</p> <p>At overlade andre folks ting alene</p>

<p>8.</p> <p>POST</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At sende og modtage uåbnet post</p> <p>At spørge nogen om hjælp med at læse eller skrive din breve, hvis du har brug for hjælp</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At respektere en anden persons ret til at sende uåbnet post</p> <p>At respektere en anden persons ret til at åbne og læse sin egen post</p>
<p>9.</p> <p>TELEFON</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At foretage telefonopkald og til at modtage telefonopkald fra andre på hensigtsmæssige tidspunkter</p> <p>At have privatliv under dine telefonopkald</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At følge husordenen til at foretage og modtage telefonopkald</p> <p>For at betale din telefonregning</p> <p>At respektere en anden persons ret til at foretage og modtage private telefonopkald</p>
<p>10.</p> <p>DIÆT</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At have en sund, afbalanceret kost</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At hjælpe med at planlægge måltider</p> <p>At spise fødevarer, som du kan lide, og som er godt for dig</p> <p>At følge den kost, din læge siger, er godt for dig</p>

11. FORHOLD	Rettigheder: At have relationer med venner, veninder og kærester	Sample Responsibilities: At respektere dine venner At lære god opførelse på ture og andre sociale arrangementer
12. BESØGENDE	Rettigheder: At have gæster på besøg på hensigtsmæssige tidspunkter	Eksempler på ansvar: At lægge planer for dine gæster til at besøge dig på hensigtsmæssige tidspunkter At sikre at dine gæster følge husreglerne
13. AKTIVITETER	Rettigheder: At deltage i sociale og rekreative aktiviteter i dit hjem, skole, arbejdsplads eller fællesskab, når du ønsker at deltage i dem	Eksempler på ansvar: At følge reglerne for den aktivitet, At lade andre vide, hvis du ønsker/ikke ønsker at deltage i en aktivitet
14. PRIVATLIV	Rettigheder: Til at have privatliv når du ønsker at være alene	Eksempler på ansvar: Til at fortælle folk at du vil være alene Til at respektere andre når de vil være alene
	SYGEPLEJE	
15. BEHANDLING, GENOPTRÆNING	Rettigheder: Til at få behandling og genoptræning og terapi	Eksempler på ansvar: Til at gå til behandling, genoptræning eller terapi

& OG TERAPI		Til at følge læger og terapeuters vejledning
16. SUND LIVSSTIL	Rettigheder: Til at leve en sund og aktiv livsstil	Eksempler på ansvar: Til at passe godt på dig selv og leve sundt Til at vælge en sport du kan lide og gerne vil udføre
17. LÆGEHJÆLP	Rettigheder: Til at modtage både alm læge, tandlæge og andre speciallæger regelmæssigt efter behov	Eksempler på ansvar: Til at lade andre vide hvis du er syg eller er kommet til skade Til at snakke med dine læger Til at stille spørgsmål om dit helbred, behandlinger og medicin
	ARBEJDE og BEMYNDIGELSE	
18. SKOLE	Right: Til at gå i skole indtil 18 år gammel	Eksempler på ansvar: Til at færdiggøre din folkeskoleuddannelse Til at deltage i aktiviteter i skoleregi
19. ARBEJDE	Rettigheder: Til at arbejde Til at få løn for dit arbejde	Eksempler på ansvar: Til at følge reglerne på arbejdspladsen Til at være en god kollega Til at betale dine regninger Til at blive pensioneret med stadig indhold i hverdagen
20. ARBEJDE OG AKTIVITETER	Rettigheder: Til at spørge om et andet arbejde, aktivitet eller sted at bo	Eksempler på ansvar: Til at give udtryk for hvad du kan lide og ikke lide ved dit job, din aktivitet eller det sted du bor

<p>21.</p> <p>SERVICEPLAN</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>Til at deltage i udviklingen af din egen serviceplan</p> <p>Til at deltage i din mødet om din serviceplan</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>Til at tænke over hvad du gerne vil og har brug for</p> <p>Til at udtrykke, under eller før dit møde, hvad du gerne vil og her brug for</p>
<p>22.</p> <p>PRIVAT INFORMATION</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>Til at have din journal holdt privat</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>Til at bestemme hvem der må og ikke må læse din journal</p> <p>Ikke at læse andres journaler</p>
<p>TRYGT MILJØ</p>		
<p>23.</p> <p>INGEN USÆDVANLIG BEHANDLING</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At være fri fra usædvanlige behandlinger og forskning medmindre beordret af retten og registreret i din journal [chokbehandling, psykokirurgi, sterilisation og medicinsk, adfærdsmæssige eller farmakologisk forskning]</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At tale om eventuelle forslag til usædvanlige behandlinger med din familie, værge, advokat, agent, læge, advokat, sagsbehandler eller personale</p>
<p>24.</p> <p>INGEN BEGRÆNSNINGER</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At være fri fra begrænsninger, medmindre medicinsk godkendt og registreret i din journal</p> <p>[herunder time-out, mekaniske, fysiske, medicin, eller kemiske procedurer</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>At tale om en adfærdsplan eller beskyttelsesanordning med din familie, værge, advokat, agent, sagsbehandler eller personale</p>
<p>25.</p> <p>INGEN STRAF</p>	<p>Rettigheder:</p> <p>At være fri fra amentalphysical straf eller misbrug</p>	<p>Eksempler på ansvar:</p> <p>Til at sige det med det samme hvis nogen straffer eller mishandler dig</p>

26. RET TIL HABEAS CORPUS	Rettigheder: Til at have en advokat repræsentere dig i retten	<i>Eksempler på ansvar:</i> Til at sige sandheden til din advokat Til at sige sandheden til dommeren Til at have din værge, hvis du har en, med dig i retten
--	---	--

Del 2: Erklæringer af 26. Rettigheder for personlige billeder og personlige kommentarer

PERSONLIGE RETTIGHEDER:

1 Respekt: At blive respekteret som en person med rettigheder

Eksempler på ansvar

At tale og opføre sig pænt til/overfor andre, vær mod dem som du gerne vil have at andre er mod dig

At fortælle din familie, værge, sagsbehandler eller personale, hvis nogen slår, driller eller råber ad dig.

At respektere andre ved ikke at slå, drille, eller råbe ad dem

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

2 Advokere for dig selv:

Eksempler på ansvar

At lære om dine rettigheder og pligter

At tale for dig selv

For at få hjælp, når du har brug for det

At mødes med

**Menneskerettighedsudvalget når det er
nødvendigt**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

3 Religion: Til frit at vælge om du vil/ikke vil gå i kirke, synagoge, moské, o.lign.

Eksempler på ansvar

At lære om og til at følge din religion, hvis du vælger at gøre det

At respektere andres religion

At respektere dem, der ikke praktiserer en religion

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

4 Stemmerettighed: Ret til at stemme hvis du har lyst

Eksempler på ansvar

**For at stemme den måde du
ønsker at stemme på møder, i
organisationer, og ved valg
nationale, statslige og samfund**

**At respektere dem, der ikke
stemmer den måde, du kan stemme,
eller som vælger ikke at stemme**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

5 Værge: At have en begrænset eller generel værge, hvis du har brug for en

Eksempler på ansvar

**For at stemme den måde du
ønsker at stemme på møder, i
organisationer, og ved valg
nationale, statslige og samfund**

**At respektere dem, der ikke
stemmer den måde, du kan stemme,
eller som vælger ikke at stemme**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

BOFORM

6 Services: At få udført tjenester, som du har brug for, såsom et sikkert og rent sted at bo

Eksempler på ansvar

At følge sikkerhedsreglerne

At tage sig af dit hjem

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

7 Personlige ejendele: At have egne penge, tøj og personlige ejendele opbevaret sikkert

Eksempler på ansvar

At passe godt på dine ting

At overlade andre folks ting alene

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

8 Post: At sende og modtage uåbnet post

At spørge nogen om hjælp med at læse eller skrive din breve, hvis du har brug for hjælp

Eksempler på ansvar

At respektere en anden persons ret til at sende uåbnet post

At respektere en anden persons ret til at åbne og læse sin egen post

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

9 Telefon: At foretage telefonopkald og til at modtage telefonopkald fra andre på hensigtsmæssige tidspunkter

At have privatliv under dine telefonopkald

Eksempler på ansvar

At følge husordenen til at foretage og modtage telefonopkald

For at betale din telefonregning

At respektere en anden persons ret til at foretage og modtage private telefonopkald

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

10 Diæt: At have en sund, afbalanceret kost

Eksempler på ansvar

At hjælpe med at planlægge måltider

At spise fødevarer, som du kan lide, og som er godt for dig

At følge den kost, din læge siger, er godt for dig

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

11 Forhold: At have relationer med venner, veninder og kærester

Eksempler på ansvar

At respektere dine venner

At lære god opførelse på ture og andre sociale arrangementer

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

12 Besøgende: At have gæster på besøg på hensigtsmæssige tidspunkter

Eksempler på ansvar

**At lægge planer for dine
gæster til at besøge dig på
hensigtsmæssige tidspunkter**

**At sikre at dine gæster følge
husreglerne**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

13 Aktiviteter: At deltage i sociale og rekreative aktiviteter i dit hjem, skole, arbejdsplads eller fællesskab, når du ønsker at deltage i dem

Eksempler på ansvar

At følge reglerne for den aktivitet

**At lade andre vide, hvis du
ønsker/ikke ønsker at deltage i en
aktivitet**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

14 Privatliv: Til at have privatliv når du ønsker at være alene

Eksempler på ansvar

Til at fortælle folk at du vil være alene

Til at respektere andre når de vil være alene

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

SYGEPLEJE

15 Behandling, genoptræning og terapi: Til at få behandling og genoptræning og terapi

Eksempler på ansvar

**Til at gå til behandling,
genoptræning eller terapi**

**Til at følge læger og terapeuters
bejledning**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

16 Sund livsstil: Til at leve en sund og aktiv livsstil

Eksempler på ansvar

Til at passe godt på dig selv og leve sundt

Til at vælge en sport du kan lide og gerne vil udføre

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

17 Lægehjælp: Til at modtage både alm læge, tandlæge og andre speciallæger regelmæssigt efter behov

Eksempler på ansvar

Til at lade andre vide hvis du er syg eller er kommet til skade

Til at snakke med dine læger

Til at stille spørgsmål om dit helbred, behandlinger og medicin

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

ARBEJDE og BEMYNDIGELSE

18 Skole: Til at gå i skole til og med dit 18. år

Eksempler på ansvar

**Til at færdiggøre din
folkeskoleuddannelse**

**Til at deltage i aktiviteter i
skoleregi**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

19 Arbejde: Til at arbejde

Til at få løn for dit arbejde

Eksempler på ansvar

**Til at følge reglerne på
arbejdspladsen**

Til at være en god kollega

Til at betale dine regninger

**Til at blive pensioneret med
stadig indhold i hverdagen**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

20 Arbejde og Aktiviteter: Til at spørge om et andet arbejde, aktivitet eller sted at bo

Eksempler på ansvar

Til at give udtryk for hvad du kan lide og ikke lide ved dit job, din aktivitet eller det sted du bor

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

21 Serviceplan: Til at deltage i udviklingen af din egen serviceplan

Til at deltage i din mødet om din serviceplan

Eksempler på ansvar

**Til at tænke over hvad du gerne vil
og har brug for**

**Til at udtrykke, under eller før dit
møde, hvad du gerne vil og her
brug for**

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

22 Privat information: Til at have din journal holdt privat

Eksempler på ansvar

**Til at bestemme hvem der må og
ikke må læse din journal**

Ikke at læse andres journaler

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

TRYGT MILJØ

23 INGEN udsædvanlig behandling: At være fri fra usædvanlige behandlinger og forskning medmindre beordret af retten og registreret i din journal

[chokbehandling, psykokirurgi, sterilisation og medicinsk, adfærdsmæssige eller farmakologisk forskning]

Eksempler på ansvar

At tale om eventuelle forslag til usædvanlige behandlinger med din familie, værge, advokat, agent, læge, advokat, sagsbehandler eller personale

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

24 INGEN begrænsninger: At være fri fra begrænsninger, medmindre medicinsk godkendt og registreret i din journal

[herunder time-out, mekaniske, fysiske, medicin, eller kemiske procedurer

Eksempler på ansvar

At tale om en adfærdsplan eller beskyttelsesanordning med din familie, værge, advokat, agent, sagsbehandler eller personale

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

25 INGEN straf: Til at være fri for nogen form for fysisk eller psykisk straf eller mishandling

Eksempler på ansvar

Til at sige det med det samme hvis nogen straffer eller mishandler dig

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

26 Ret til *Habeas Corpus*: Til at have en advokat til at repræsentere dig i retten

Eksempler på ansvar

Til at sige sandheden til din advokat

Til at sige sandheden til dommeren

Til at have din værge, hvis du har en, med dig i retten

[Læg dit billede og nedenstående bemærkninger]

Part 3: Comparison of Legal Statutes, Declarations & Standards

Rights Topics	NJ Administrative Code N.J.A.C.30:6D (Rts. of Dev. Disabled)	NJ Statute N.J.S.A. 3B:12-1, <i>et.seq.</i>	UN Universal Declaration Human Rights	UN Rights of Persons with Disabilities	UN Rights of Mentally Retarded Persons	NGA Rights of the Individual under Guardianship
PERSONAL RIGHTS						
1.Respect	6D-2	3B:12-57	Articles: 1,2	Articles: 1,5	Paragraph 1	2
2.Self-Advocacy	6D-7 6D-8	3B:12-56	Articles: 19,20			
3.Religion	6D-4b		Article: 18			5
4.Voting	6D-4a		Article: 21	Article: 29		
5.Guardian	6D-3b 6D-4d	3B:12-37 3B:12-48 3B:20-11.1			Paragraph: 5	19
LIVING ARRANGEMENTS						
6.Services	6D-3(b)	3B:12-57		Articles: 25, 28		
7.Personal items	6D-3(b)	3B:12-57	Article: 17	Article: 12(5)		4
8.Mail	6D-4c		Article: 12			
9.Phone	6D:4d		Article: 12			
10.Healthy Diet	6D:5(b)			Articles; 25, 28		6
11.Relationships	6D-4e		Article: 20			
12.Visitors	6D-4d		Article: 20			
13.Activities	6D-3b		Article: 24, 27	Article: 30		13
14.Privacy	6D-4d			Article: 22		8
HEALTH CARE						
15.Treatment & Therapy	6D-(3)	3B:12-57		Articles: 25, 28	Paragraph: 2	3
16.Healthy Living	6D-(3)					12
17.Medical Care	6D-5(b)	3B:12-56 3B:12-57				
WORK and HABILITATION						

18.School	6D-5C	3B:12-57	Article: 26	Article 24	Paragraph: 2	3
19.Work & Play	6D-6		Article: 23	Articles: 24, 26, 27	Paragraph: 2, 3	
20.Job & Program Choice	6D-6,7	3B:12-57				15
21.Service Plan	6D-10	3B:12-57				16
22.Private Information	6D-4f					20
SAFE ENVIRONMENT						
23.Free from unusual treatments	6D-5(2) (4)				Paragraph: 6	
24.Free from restraints	6D-5(3)				Paragraph: 6	1
25.Free from punishments	6D-5(1)		Articles: 6,7,8,10,11	Article: 12	Paragraph: 6	
26. The right to Habeas Corpus	6D-7	3B:12-26				

REFERENCES

1. New Jersey Administrative Code, N.J.A.C. 30:6D, Rights of the Developmentally Disabled
2. New Jersey Statutes Annotated, N.J.S.A. 3B:12-1, et.seq., Guardianship
3. United Nations Universal Declaration of Human Rights, Adopted and Proclaimed by the General Assembly, Resolution 217 (A), 10 December 1948
4. United Nations Convention of the Rights of Persons with Disabilities, Adopted by the United Nations General Assembly, 13 December 2006
5. United Nations Declaration on the Rights of Mentally Retarded Persons, General Assembly Resolution 2856, 20 December 1971
6. National Guardianship Association: Fundamentals of Guardianship: What Every Guardian Needs to Know, Chapter 3, 2004